

מ"ת 39899/05/15 - ג'סאן ערטול נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

מ"ת 39899-05-15 מדינת ישראל נ' פלאח ואח'
תיק חיצוני: פמז 5400/13

בפני	כבוד השופטת אילונה אריאלי
מבקש	ג'סאן ערטול
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

בקשה לעיון חוזר לפי סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996 (להלן: חוק המעצרים).

1. נגד המבקש וששה נאשמים נוספים הוגש ביום 20.5.2015 כתב אישום בגין מעורבותם בפרשת מרמה במקרקעין. על פי הנטען בכתב האישום, המבקש, שהינו עו"ד במקצועו, קשר עם אחרים קשר על מנת להשתלט במרמה על חלקות קרקע שונות באמצעות זיוף מסמכים ונישול הבעלים החוקיים מזכויותיהם. במסגרת הקשר, זייף המבקש מסמכים שונים, לרבות יפויי כוח נוטריוניים וחווה מכר, הגיש הצהרות שקריות לרשויות המס ואף ניסה לשכנע אישה שהגישה בשל מעשים אלה תלונה במשטרה, לבטל את תלונתה תמורת 15,000 ₪, תוך שהוא מאיים על בא כוחה. בגין מעשים אלה, מייחס כתב האישום למבקש עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף, ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הדחה בחקירה ואיומים. כן מיוחסות למבקש עבירות של מרמה והלבנת הון.

2. בהחלטה מיום 1.6.2015 נקבע כי המבקש ישהה במעצר בית מלא, בנוסף לתנאים מגבילים נוספים וביניהם איסור לעסוק בעריכת דין.

ביום 16.7.2015 נדחתה בקשת המבקש לעיון חוזר באותם תנאים. ערר על החלטה זו נדחה על ידי בית המשפט העליון (כב' השופטת א' חיות) ביום 16.8.2015 (בש"פ 5319/15).

3. בחלוף הזמן, הוקלו תנאי שחרורו של המבקש:

כך, ביום 27.10.2015 ניתן תוקף של החלטה להסכמת הצדדים ולפיה הותר למבקש לצאת לעבודה במשרדי חברת

"עיסא ערטול" העוסקת בממכר מוצרי מזון בנצרת עילית, בימים ב' - שבת, בין השעות 08:00 ו- 17:30;

ביום 11.7.2016 נדחתה בקשתו של המבקש לעיין חוזר, במסגרתה הוא ביקש לאפשר לו לשהות מחוץ לביתו ללא הגבלה בשעות היממה ולעסוק בעריכת דין. יחד עם זאת, נפתח למבקש חלון התאווררות של שתיים ביום מעבר לשעות העבודה, בין השעות 17:00 ל- 19:00, בפיקוח אחד המשמורים שאושרו. זו ההחלטה האחרונה שניתנה בעניין תנאי שחרורו של המבקש.

4. המבקש טוען בבקשתו דן כי חלף זמן ניכר מאז ההחלטה בדבר תנאי שחרורו וכי אין הדעת סובלת הגבלת חירותו ופגיעה במשלח ידו תקופה כה ארוכה. מצבו הבריאותי, הכלכלי והנפשי התדרדר בשל ההגבלות הקשות שהוטלו עליו. המדובר בפרשה מסועפת הכוללת מספר נאשמים, כאשר טרם הסתיימה פרשת התביעה והמשפט איננו צפוי להסתיים בקרוב. אין הצדקה להמשך ריתוקו של המבקש במעצר בית ולהגבלתו מעיסוק בעריכת דין. המדובר בעו"ד שהינו נעדר עבר פלילי ולא תצמח ממנו מסוכנות אם יבוטלו התנאים המגבילים.

בדיון שהתקיים בפני היום עמד ב"כ המבקש על הפגיעה בזכויות היסוד של המבקש כאדם - הזכות לתנועה חופשית וחופש העיסוק. לטענתו, הזמן שחלף מאז הוגש כתב האישום, כשנתיים ימים, הינו קיצוני באורכו. ב"כ המבקש הפנה להחלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בעניינה של עו"ד ליאורה ברקו (במסגרת תיק פלילי 3164/07), במסגרתה הותר לה לשוב ולעסוק בעריכת דין, בתנאים שונים, אף שהיאשמה בעבירה חמורה של הברחת סם לעברין במסגרת ביקורה כעורכת דין בבית הכלא. עוד נטען ע"י ב"כ המבקש כי חל כרסום "כמעט מוחלט" בראיות לחובת המבקש, כאשר מיוחסים לו מעט אישומים ביחס להיקפו הרחב של כתב האישום. הפגיעה במבקש איננה מידתית, היא פגעה ופוגעת בו מעבר לנדרש והגיעה העת לבחון אותה מחדש ולבטל את כל התנאים המגבילים שהוטלו עליו. לחלופין הציע ב"כ המבקש כי יותר למבקש לעסוק בעריכת דין, תוך שיאסר עליו לעסוק בעסקאות מקרקעין וכאשר המבקש יערוב להתחייבותו זו.

5. המשיבה מסכימה להקל בתנאי מעצר הבית בו שוהה המבקש, כשם שהוקלו לאחרונה התנאים בעניינו של נאשם אחר בפרשה, אף הוא עו"ד (דן שפריר - הנאשם מס' 2). יחד עם זאת, המשיבה מתנגדת לביטול האיסור על עיסוק המבקש בעריכת דין. המשיבה טוענת כי מיוחסים למבקש שלושה אישומים בכתב האישום וכי אין ממש בטענה לכרסום בראיות, אשר כלל לא נטענה בבקשה, ואף ההיפך הוא הנכון: הראיות נגד המבקש התחזקו, במובן זה שבמהלך ניהול ההוכחות התבררה מעורבותו באישום נוסף (אישום מס' 2 בכתב האישום) ובעקבות זאת הודיעה המשיבה כי בכוונתה לעשות שימוש בסעיף 184 לחסד"פ ובית המשפט הזהיר את המבקש כי עליו להתגונן גם ביחס לאישום זה. הגבלת העיסוק הכרחית בעניינו של המבקש עד תום ההליכים, כפי שנקבע בבית המשפט העליון בבש"פ 5319/15 ובהחלטת בית משפט זה (כב' השופט ד' צרפתי) מיום 11.7.2016. זאת, בשל חומרת המעשים ומהות המעשים המיוחסים למבקש, שהינם בלב ליבו של מקצוע עריכת הדין, וביניהם עבירות של זיוף יפוי כוח ותצהירים, הדחת עדים וסחיטה באיומים, עבירות הנוגעות באופן מובהק בחשש לשיבוש הליכי המשפט. התחייבות המבקש שלא לעסוק בענייני מקרקעין איננה ניתנת לאכיפה ואין לקבלה.

6. לאחר שעייתי בבקשה ושמעתי את טענות ב"כ הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל באופן

חלקי בלבד.

אין חולק כי חלף זמן ניכר מעת שניתנה ההחלטה האוסרת על המבקש לעסוק בעריכת דין (1.6.2015) ומאז שנקבעו בפעם האחרונה תנאי מעצר הבית החלקי בו הוא שוהה (11.7.2016).

7. בכל הנוגע לתנאי מעצר הבית - ועל כך אף המשיבה איננה חולקת, חלוף הזמן הניכר מצדיק הקלה בתנאים החלים על המבקש וזאת בהתחשב בחומרת העבירות המיוחסות לו ומידת מסוכנותו, אל מול עמידתו בתנאי חלופת המעצר ונסיבותיו האישיות ובהתחשב בכך שפרשת התביעה מצויה בישורת האחרונה, באופן המקשה מן החשש לשיבוש הליכי המשפט בעת הזו. נקודת האיזון הראויה לשלב זה, בדומה לעניינו של הנאשם הנוסף בפרשה (עו"ד דן שפריר), הינה מעצר בית לילי בלבד ומתן היתר ליציאה ממנו בשעות היום, בלא שהדבר יוגבל ליציאה לעבודה בלבד ותוך הסרת פיקוח המשמורים.

ודוק: חלוף הזמן הניכר הוא הנימוק המצדיק את ההקלה האמורה בתנאים. הטעם הנוסף, שלא הועלה על ידי המבקש בבקשתו אלא רק בדיון, ולפיו חל כרסום בראיות, נטען באופן כללי בלבד ובלא פירוט כדבעי, כאשר על פי טענת המשיבה הראיות נגד המבקש אף התחזקו ומכל מקום, המבקש לא הראה כי חל כרסום בראיות המצדיק עיון חוזר, היינו - כזה שמוטט את ראיות התביעה והפך את הקערה על פיה (בש"פ 8216/13 אוחיון נ' מדינת ישראל, 30.1.2014).

8. שונים הם פני הדברים בכל הנוגע לאיסור החל על המבקש לעסוק בעריכת דין. בעניין זה סבורני כי חלוף הזמן, כשלעצמו, אין בו כדי להצדיק עיון חוזר באיסור זה.

ראשית, יש להזכיר כי בעניינו של המבקש נקבע בבית המשפט העליון, ברחל בתך הקטנה, כי קיימת הצדקה לאסור על המבקש לעסוק בעריכת דין עד תום ההליכים (בש"פ 5319/15, החלטה מיום 16.8.2015). כך נקבע בפסקה 8 באותה החלטה:

"... גם אם בעקבות הימשכות ההליכים יהיה מקום לשוב ולשקול את תנאי מעצר הבית המלא של העורר, דומני כי ההחלטה שלא לאפשר לו לשוב לעיסוקו כעורך דין עד תום ההליכים היא החלטה ראויה ונכונה. זאת בהינתן האישומים המיוחסים לו, אשר להם זיקה ישירה לעיסוקו זה וכן בהינתן הראיות לכאורה המקימות סיכוי סביר להרשעתו בהם..."

חלוף הזמן לא שינה ממסקנה זו, חרף הפגיעה בחופש העיסוק של המבקש.

לעניין הצדקה שבאיסור על עיסוק בעריכת דין, שעה שמדובר בעבירות שבוצעו תוך ניצול המקצוע, יפים דבריו של בית המשפט העליון (כב' השופט צ' זילברטל) בבש"פ 3631/14, עומר מוחמד אסקאפי נ' מדינת ישראל (12.6.2014):

"כידוע, תנאי בסיסי המאפשר קביעת תנאי שחרור כאשר קיימת עילת מעצר הוא האמון שניתן לתת בנאשם שבו מדובר... כאשר מדובר בעורך דין שלכאורה ביצע עבירות חמורות תוך ניצול עובדת היותו עורך דין ובחסות תעודת עורך הדין שלו, מדובר בהפרת אמון מהדרגה הגבוהה ביותר. עצם מתן הרישיון לעסוק בעריכת דין מחייב את עורך הדין לעמוד בדרגה גבוהה ביותר של שמירה על נקיין כפיים, והפרת האמון שניתן בו מתוקף מקצועו ומעמדו יוצרת משבר אמון קשה ביותר, שכן לא ניתן לנהל חברה מתוקנת מבלי שהאזרחים והרשויות יוכלו לסמוך על עורכי הדין שלא ינצלו את מעמדם לביצוע עבירות פליליות. כידוע, כשמדובר במי ששומר בתנאים והפר אותם, אין קושי לקבוע כי אין הוא זכאי עוד שינתן בו אמון. יש לראות בעורך דין שסרח בבחינת מי שכבר הפר חובת אמון מיוחדת וניצל את מלוא האשראי שניתן לו על ידי מוסדות המדינה, אשראי שניתן, בין היתר, נוכח הצהרתו בעת קבלתו כחבר בלשכת עורכי הדין: "אני מתחייב לשמור על כבוד המקצוע של עריכת-הדין ובמילוי תפקידי אפעל לטובת שולחי בנאמנות ובמסירות ואעזור לבית המשפט לעשות משפט" (כלל 6 לכללי לשכת עורכי הדין (קבלת חברים ללשכה וחידוש החברות), התשכ"ב-1962).

(וראה גם: בש"פ 8809/15, עו"ד מחמד עאבד נ' מדינת ישראל, 15.2.16).

בענייננו, עסקינן באיסור עיסוק הקשור באופן ישיר בעבירות עצמן - עבירות במסגרתן השתמש המבקש לכאורה, שימוש עברייני, ברישיון עריכת הדין בו אחז, לשם ביצוע פעולות המיוחדות למקצוע עריכת הדין (עריכת מסמכים משפטיים והגשתם לרשויות). מכאן המסוכנות לציבור והחשש, שעודנו קיים, כי השבת רישיון עריכת הדין למבקש, יקל על ביצוע עבירות דומות (ראה סעיף 48(א)(10) לחוק המעצרים).

9. נוכח זיקה מובהקת וישירה זו, בין העיסוק בעריכת דין לעבירות המיוחדות למבקש, אין מקום גם להיעתר לבקשתו החלופית של המבקש, לעסוק בתחומים שאינם כרוכים בעסקאות במקרקעין, הגבלה שקשה יהיה לאוכפה באופן שיבטיח שלא יישנו עבירות דומות. הפרת האמון על ידי המבקש כאמור, מצדיקה להותיר על כנו את האיסור המוחלט לעסוק בעריכת דין.

10. על יסוד האמור לעיל, הריני מורה כדלקמן:

א. החל מהיום יוקלו תנאי מעצר הבית בהם שוהה המבקש כדלקמן:

- המבקש ישהה במעצר בית לילי במקום הנוכחי וזאת מידי יום בין השעות 24:00 ועד 07:00.
- הפיקוח האנושי על המבקש יוסר.
- כל שאר התנאים שנקבעו לגבי המבקש ובכלל זה איסור היציאה מן הארץ והערבויות שהופקדו, יותרו על כנם.

ב. האיסור שהוטל על המבקש לעסוק בעריכת דין, יוותר על כנו עד תום ההליכים.

המזכירות תשלח העתק מהחלטה זו לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ז' ניסן תשע"ז, 03 אפריל 2017, בהעדר הצדדים.